

Sygn. akt: III U 605/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Bednarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 listopada 2013 r. w O.

sprawy z odwołania S. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę socjalną

na skutek odwołania S. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 01.03.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. P. prawo do renty socjalnej na okres od 01.03.2013r. do 28.02.2015r.;
2. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 605/13

UZASADNIENIE

S. P. w dniu 02.04.2013r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 01.03.2013r., nr (...), odmawiającej mu prawa do renty socjalnej i wniósł o przyznanie mu tego świadczenia.

W uzasadnieniu wskazał, że od urodzenia ma dużą utratę słuchu i trudności z porozumiewaniem się z innymi osobami, leczy się też psychiatrycznie.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie podnosząc, że zarówno Lekarz Orzecznik ZUS, jak i Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że odwołujący nie jest całkowicie niezdolny do pracy, dlatego nie spełnia warunków do przyznania muprawa do renty socjalnej.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

S. P. w okresie od dnia 06.12.2003r. do dnia 28.02.2013r. miał przyznaną przez ZUS rentę socjalną.

W dniu 18.12.2012r. ubezpieczony złożył w ZUS kolejny wniosek o przedłużenie prawa do renty socjalnej. W związku z powyższym został skierowany na badania lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 24.01.2013r. stwierdził, że odwołujący nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Również Komisja Lekarska ZUS, po rozpoznaniu sprzeciwu S. P., orzeczeniem z dnia 26.02.2013r. ustaliła, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. Na podstawie powyższych orzeczeń ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 01.03.2013r.

W ocenie Sądu odwołanie S. P. jest zasadne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz.U. nr 135, poz. 1268, ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18 roku życia; w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Zgodnie z art. 5 tej ustawy, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik ZUS, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Definicja osoby niezdolnej do pracy zawarta jest w art. 12 ust. 1-3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stwierdza, iż jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Zgodnie zaś z art. 61 w/w ustawy prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

Skuteczność odwołania S. P. była więc uzależniona od ustalenia, czy jest on nadal osobą całkowicie niezdolną do pracy.

W celu ustalenia powyższej okoliczności Sąd postanowieniem z dnia 02.05.2013r. dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu psychologii, psychiatrii, neurologii i laryngologii.

W opinii z dnia 01.06.2013r. biegli: psychiatra J. W., psycholog H. P., neurolog A. G. i otolaryngolog T. S. rozpoznali u S. P.: wrodzoną głuchotę ucha prawego, głęboki niedosłuch ucha lewego, upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym, padaczkę w wywiadzie i zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego.

Zdaniem biegłych stwierdzone schorzenia powodują dalszą, okresową całkowitą niezdolność do pracy odwołującego na 2 lata, tj. do końca lutego 2015r.

W uzasadnieniu biegli wskazali, iż odwołujący od najwcześniejszego okresu życia rozwijał się z opóźnieniem, a zwłaszcza opóźniona była funkcja mowy z powodu istniejącej głuchoty, szkołę podstawową i gimnazjum odwołujący ukończył w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym a Liceum Zaoczne dla Dorosłych Niesłyszących.

Biegłe wskazały również, że S. P. od wielu lat jest objęty opieką psychiatryczną z powodu zaburzeń zachowania, był dwukrotnie hospitalizowany, badaniem psychologicznym w styczniu 2013r. stwierdzono u niego upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym. Pozostawał również pod opieką neurologa z powodu padaczki, obecnie jednak nie ma napadów.

Do powyższej opinii S. P. nie zgłaszał zastrzeżeń. Z opinią biegłych nie zgadzał się natomiast organ rentowy. W piśmie z dnia 09.08.2013r. podniósł, iż biegli niesłusznie wskazali, że odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy, bowiem opis badania przedmiotowego nie uzasadnia takiego wniosku. W konkluzji wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych.

Sąd na rozprawie w dniu 27.11.2013r. na podstawie art. 217 § 3 kpc oddalił w/w wniosek organu rentowego uznając, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający dla oceny odwołania.

Wskazać trzeba, iż zarówno doktryna jak i orzecznictwo stoją na stanowisku, że potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (vide wyrok SN z 4.08.1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 15, poz. 479).

Zdaniem Sądu zastrzeżenia organu rentowego nie zawierają przekonujących argumentów podważających miarodajność sporządzonej już opinii biegłych i nie mogą skutkować dopuszczeniem dowodu z opinii kolejnego, drugiego zespołu biegłych.

Opinia w niniejszej sprawie została wydana przez biegłych lekarzy o specjalnościach odpowiednich do występujących u odwołującego schorzeń. Biegli określili rodzaj tych schorzeń a fakt ich występowania nie był kwestionowany.

Zwrócić nadto trzeba uwagę na fakt, że S. P. w okresie od 06.12.2003r. do 28.02.2013r., a więc przez 10 lat pobierał rentę socjalną, był więc uznawany za całkowicie niezdolnego do pracy. Z akt rentowych odwołującego, a w szczególności z orzeczeń lekarza Orzecznika ZUS, wydawanych na potrzeby przyznawania odwołującemu w przeszłości renty socjalnej wynika jednoznacznie, iż renta socjalna była mu przyznawana z powodu istnienia takich samych schorzeń, jakie obecnie u niego występują, tj. z powodu niedosłuchu i upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym.

Skoro odwołujący pobierał dotychczas rentę socjalną, to dla przyznania mu renty na dalszy okres nie jest wymagane pogorszenie się jego stanu zdrowia, lecz wystarczy, aby ten stan zdrowia nie uległ poprawie w stosunku do okresu, w którym była pobierana renta. Z opinii biegłych, sporządzonej w niniejszej sprawie, wynika zaś, że stan jego zdrowia nie poprawił się, co jest logiczne, biorąc pod uwagę rodzaj występujących u niego schorzeń. Odwołujący cierpi bowiem na wrodzoną głuchotę ucha prawego, głęboki niedosłuch ucha lewego i upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym.

Z opinii biegłych wynika, że głęboki niedosłuch znacznie utrudnia mu komunikację z otoczeniem, odwołujący nie zna bowiem języka migowego, a czyta jedynie z ust osoby mówiącej. Zarówno schorzenie słuchu, jak i upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym w sposób istotny wpływa negatywnie na zdolność do pracy S. P., bowiem znacznie utrudnia mu właściwe kontaktowanie się z otoczeniem i właściwe wypełnianie ról zawodowo-społecznych, w tym pracę na otwartym rynku pracy.

Zwrócić należy uwagę na fakt, iż biegła psycholog w opinii z dnia 01.06.2013r. wyraźnie wskazała, iż w toku rozmowy z odwołującym stwierdziła, że wprawdzie rozumie on pytania i odpowiada na nie, jednak jego wypowiedzi są w dużym stopniu niezrozumiałe, mowa jest niewyraźna, dlatego w rozmowie uczestniczyła jego matka, która pomagała zrozumieć wypowiedzi odwołującego. Z opinii wynika również, że także biegły psychiatra dane z wywiadu uzyskał od matki odwołującego, która m.in. podała, że syn zachowuje się różnie, potrafi być nieobliczalny, potrafi powiedzieć do przechodnia „głupi”. W świetle tych danych uzasadniony jest wniosek biegłego o występowaniu u odwołującego zaburzeń zachowania. Zaburzenia te dodatkowo zaś wpływają negatywnie na możliwość wykonywania przez niego zatrudnienia, zwłaszcza na otwartym rynku pracy.

Wskazać trzeba, że przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.12.2000r. II UKN 134/00, OSNP 2002/15/369). Sąd Okręgowy podziela to stanowisko.

W ocenie Sądu opinia biegłych sądowych uwzględnia zarówno schorzenia odwołującego, jak i jego sprawność intelektualną oraz fakt dotychczasowego długoletniego pobierania renty socjalnej. Biegli dokonali analizy zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, przeprowadzili wywiad oraz badania odwołującego a ich wnioski znajdują oparcie w tym materiale dowodowym.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż zastrzeżenia organu rentowego nie mogą skutkować nową opinią biegłych, a jednocześnie sporządzona już opinia biegłych jest miarodajna dla oceny zdolności do pracy odwołującego i może stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

W świetle tej opinii odwołujący spełnia wymogi niezbędne do przyznania renty socjalnej na dalszy okres, dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał S. P. prawo do renty socjalnej na okres wskazany przez biegłych, tj. od 01.03.2013r. do 28.02.2015r.

Stosownie do treści art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu się prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie zaistniały podstawy do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty socjalnej już na etapie postępowania przed ZUS.

Ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie całkowitej niezdolności do pracy odwołującego i okresu jej trwania. Zdaniem Sądu materiał dowodowy zgromadzony już przed ZUS wystarczał do prawidłowej oceny stanu jego zdrowia oraz przyznania mu prawa do renty socjalnej. Po zbadaniu odwołującego organ rentowy miał bowiem wszelkie dane pozwalające na przyznanie S. P. żadanego świadczenia. Na etapie postępowania sądowego nie pojawiły się żadne nowe dowody, w tym dotyczące stanu zdrowia odwołującego, a biegli wydali opinię na podstawie tej samej dokumentacji medycznej, którą dysponował Lekarz Orzecznik ZUS i Komisja Lekarska ZUS. Zwrócić należy uwagę na fakt, iż w dniu 21.01.2013r. odwołujący był badany przez psychologa-lekarza konsultanta ZUS. W opinii tego konsultanta (k. 66 dokum. lek. ZUS) wskazano, iż odwołujący rozumie tylko proste wyrazy, przy czym należy mówić bardzo wolno, wyraźnie, czasem powtórzyć, utrzymując z odwołującym kontakt wzrokowy, gdyż patrzy on na ruch warg. Odwołujący nie rozumiał natomiast trudniejszych wyrazów, wówczas denerwował się i przejawiał niepokój psychoruchowy. W badaniu psychologicznym konsultant stwierdziła zaś bardzo nierówne tempo procesów psychicznych, wyraźnie obniżony intelekt, odwołujący oczekiwał i potrzebował pomocy badającego. Na podstawie tego badania konsultant stwierdziła u niego umiarkowany stopień upośledzenia umysłowego. Wyniki tych badań, które każą negatywnie ocenić możliwość podjęcia przez S. P. pracy na otwartym rynku pracy, zostały faktycznie pominięte przy wydawaniu zaskarżonej decyzji. Nieprawidłowa ocena stanu zdrowia odwołującego była więc spowodowana błędnym orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS. Jest to okoliczność, za którą odpowiedzialność ponosi organ rentowy, co skutkuje uznaniem odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i w konsekwencji co do opóźnienia w przyznaniu i wypłacie świadczenia.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.